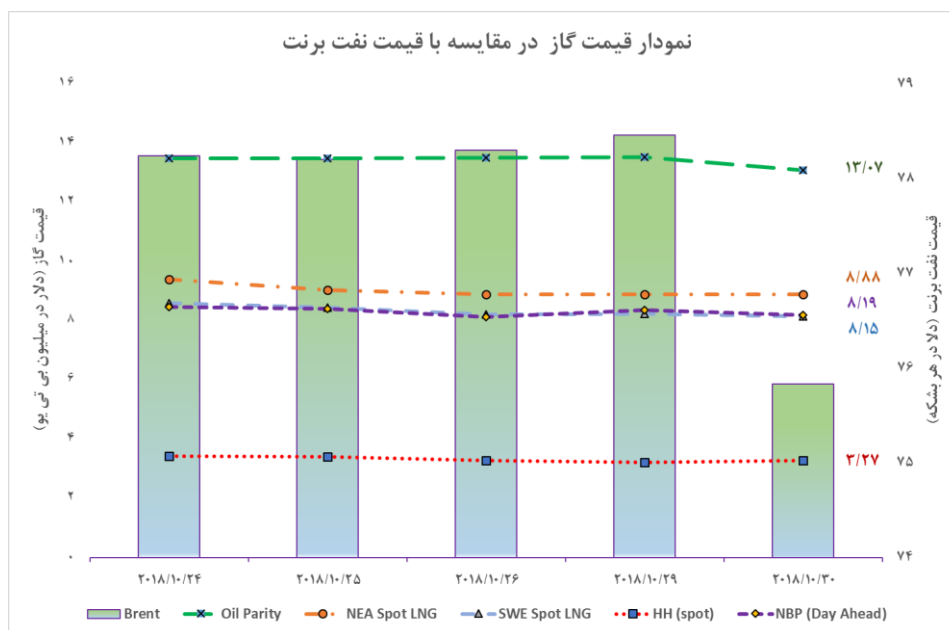

گزارش تحولات بازار گاز

مدیریت کل اوپک و روابط با مجامع انرژی

شماره ۱۸ (۱۳۹۷/۸/۱۰)

منبع: دبیرخانه جی‌ای‌سی‌اف

تحلیل قیمت

در هفته آخر اکتبر ۲۰۱۸، قیمت گاز تقریباً در اکثر بازارهای جهان روند کاهنده را تجربه نمود. به گونه‌ای که قیمت تک محموله ال‌ان‌جی در بازار شمال شرق آسیا در روز سی‌ام اکتبر به ۸/۸۸ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو رسید که نسبت به هفته گذشته ۰/۸ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو کاهش را نشان می‌دهد. تداوم کاهش مصرف گاز به دلیل افت گرمای هوا در این منطقه و در نتیجه تضعیف میزان استفاده از سیستم سرمایشی و همچنین تلاش در جهت راه‌اندازی رآکتورهای اتمی بیشتر در این منطقه، سبب تقلیل قیمت بوده است. اما قیمت گاز در بازار «هنری‌هاب» آمریکا کماکان از یک روند باثبات تبعیت نمود به طوری که قیمت هر میلیون بی‌تی‌یو گاز در این بازار تنها با یک سنت تغییر، ۳/۲۷ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو داد و ستد شد. بازار گاز اروپا نیز مشابه بازار آسیا، به علت برخورداری از ملایم شدن تدریجی دمای هوا و تا حدی استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، با کاهش تقاضای گاز روبرو بود که این امر باعث پایین آمدن قیمت معاملاتی تک‌محموله ال‌ان‌جی در این بازار گشت تا جایی که قیمت ال‌ان‌جی در روز سی‌ام اکتبر ۲۰۱۸ با ۷۰ سنت در هر میلیون بی‌تی‌یو کاهش نسبت به هفته گذشته به ۸/۱۵ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو رسید.

جدول تراز جایگزینی یک بشکه نفت خام با گاز طبیعی (قیمتها مربوط به روز سیام اکتبر ۲۰۱۸ است)

منطقه	قیمت نفت خام (دلار در بشکه)	قیمت یک میلیون بی تی یو نفت خام (ارزش حرارتی یک بشکه نفت ÷ قیمت نفت خام)	قیمت گاز (دلار در میلیون بی تی یو)	تراز جایگزینی یک بشکه نفت خام با گاز ^۱ (قیمت گاز ÷ ارزش حرارتی یک بشکه نفت خام)
آمریکای شمالی (WTI)	۶۶/۱۸	$۵/۸ = ۱۱/۴۱$ ÷ $(۶۶/۱۸)$	۳/۲۷ (هنری هاب)	$۳/۲۷ = ۱۱/۴۱$ ÷ $۱۱/۴۱$
اروپا (Brent)	۷۵/۸۳	$۵/۸ = ۱۳/۰۷$ ÷ $(۷۵/۸۳)$	۸/۱۵ (جنوب غرب اروپا)	$۱/۶۰۴ = ۸/۱۵$ ÷ $۱۳/۰۷$
اروپا (Brent)	۷۵/۸۳	$۵/۸ = ۱۳/۰۷$ ÷ $(۷۵/۸۳)$	۸/۱۹ (ان بی پی انگلیس)	$۱/۵۹۶ = ۸/۱۹$ ÷ $۱۳/۰۷$

۱: چنانچه گاز جایگزین نفت شود، با پول یک بشکه نفت خام می توان معادل این نسبت ارزش حرارتی اما بشکل گاز خریداری کرد.

۲: ارزش حرارتی یک بشکه نفت خام تقریباً برابر با ۵/۸ میلیون بی تی یو است.

توضیح: در صورتی که در بخش پایین دستی بازار آمریکا، از نفت خام به جای گاز طبیعی به عنوان خوراک این واحدها استفاده گردد، صرف نظر از ملاحظات و الزامات فنی مورد نیاز، بایستی کمتر از ۴ برابر هزینه کرد. $(۳/۲۷ = ۱۱/۴۱ ÷ ۱۱/۴۱)$ یا به عبارت دیگر استفاده از گاز طبیعی در بخشهای مختلف مصرفی این کشور، هزینه های تامین خوراک را به یک چهارم تقلیل می دهد، یعنی با هزینه ۶۶/۱۸ دلاری خرید یک بشکه نفت خام در بازار آمریکا می توان ۳/۲۷ برابر ارزش حرارتی بیشتری با خرید گاز در همان بازار کسب نمود.

جدول مقایسه ای قیمت گاز و ارزش حرارتی نفت خام در بازارهای مختلف

تاریخ	قیمت نفت خام برنت		قیمت گاز در بازارهای مختلف (میلیون بی تی یو)					
	دلار در هر بشکه	دلار در هر میلیون بی تی یو	شمال شرق آسیا	جنوب غرب اروپا	ان بی پی انگلیس	هنری هاب آمریکا	بلند مدت ژاپن	تی تی اف هلند
۲۰۱۸/۱۰/۲۴	۷۸/۲۴	۱۳/۴۹	۹/۳۹	۸/۵۹	۸/۴۷	۳/۴۲	۱۱/۸۴	۸/۲۱
۲۰۱۸/۱۰/۲۵	۷۸/۲۰	۱۳/۴۸	۹/۰۴	۸/۴۴	۸/۴۰	۳/۳۹	۱۱/۸۴	۸/۲۹
۲۰۱۸/۱۰/۲۶	۷۸/۳۰	۱۳/۵۰	۸/۹۰	۹/۲۰	۸/۱۲	۳/۲۷	۱۱/۸۴	۸/۱۵
۲۰۱۸/۱۰/۲۹	۷۸/۴۶	۱۳/۵۳	۸/۹۰	۸/۲۳	۸/۳۵	۳/۳۰	۱۱/۸۴	۸/۰۳
۲۰۱۸/۱۰/۳۰	۷۵/۸۳	۱۳/۰۷	۸/۸۸	۸/۱۵	۸/۱۹	۳/۲۷	۱۱/۸۵	۸/۱۵

توضیح: جدول فوق، مقایسه قیمت گاز و ارزش حرارتی نفت خام در بازارهای مختلف جهان را برحسب دلار در هر میلیون بی تی یو نشان می دهد. همانطور که ملاحظه می گردد قیمت گاز در بازار آمریکا از کمترین و در بازار شمال شرق آسیا از بیشترین ارزش برخوردار است. از آنجایی که اختلاف قیمت گاز با ارزش حرارتی نفت خام در بازار آمریکا زیاد است لذا در صورت امکان پذیری فنی، جایگزینی نفت با گاز از صرفه جویی اقتصادی برخوردار خواهد بود.

تحولات بازار گاز

- طبق آخرین بررسی انجام شده توسط وزارت منابع طبیعی چین، میزان ذخایر قابل استحصال گازهای نامتعارف این کشور حدود ۱۵۲ تریلیون متر مکعب تخمین زده شده است که از این میزان، ۱۲۲ تریلیون متر مکعب گاز شیل و مابقی ۳۰ تریلیون متر مکعب آن، زغال سنگ متان^۱ می باشد. همچنین مقدار بالقوه هیدرات متان چین که در زیر دریا قرار دارد، تقریباً ۸۰ میلیارد تن معادل نفت خام تخمین زده شده است. شایان ذکر است ارقام مذکور بسیار بیشتر از برآوردهای قبلی می باشند. تاکنون جزئیاتی در خصوص میزان واقعی گاز شیل و زغال سنگ متان که قابل تولید باشد، اعلام نشده است. در هر حال با توجه به روند فزاینده تقاضای گاز این کشور و ملاحظه ذخایر گازی نامتعارف چین، می توان پیش بینی کرد این کشور در آینده نزدیک درصدد تلاش برای افزایش تولید داخلی گاز و کاهش وابستگی به گاز و ال ان جی وارداتی خواهد بود.
- شرکت عمان ال ان جی آمادگی خود برای مذاکره درخصوص قراردادهای جدید بعد از سال ۲۰۲۵ را اعلام نمود. از آنجایی که قرارداد بلندمدت بیش از هشت میلیون تن صادرات سالانه ال ان جی عمان به خریدارانش در حال انقضاء است، لذا این کشور از هم اکنون به دنبال بازاریابی و انعقاد قراردادهای فروش جدید می باشد. شایان ذکر است بیشتر قراردادهای فعلی عمان مبتنی بر شرایطی مانند مقصد مشخص و فرمول قیمت وابسته به نفت خام می باشند که با توجه به شرایط بازار و تغییر نگرش خریداران، احتمال کمی وجود دارد که با این شرایط تمدید شوند. زیرا خریداران ال ان جی بیشتر ترجیح می دهند قرارداد از شرایط منعطف تری برخوردار بوده و به موضوع تامین امنیت عرضه نیز، توجه خاصی مبذول گردد. قرارداد صادرات سالانه بیش از هفت میلیون تن ال ان جی این کشور به شرکتهای ژاپنی و کره جنوبی تا سال ۲۰۲۵ خاتمه خواهد یافت و علاوه بر آن، قرارداد دیگری نیز به میزان سالانه ۱/۵ میلیون تن، در سال ۲۰۲۶ منقضی خواهد شد.
- واردات ال ان جی اروپا در حال افزایش بوده اگرچه هنوز به سطح واردات سال ۲۰۱۱ نرسیده است. با توجه به تداوم کاهش تولید داخلی گاز اروپا، خریداران این منطقه درصدد افزایش واردات ال ان جی در سومین سال متوالی به منظور پاسخگویی به نیاز فزاینده گاز در بخش نیروگاهی می باشند. از دیگر عواملی که باعث تشدید نیاز وارداتی اروپا در سال جاری شد می توان به کاهش تولید برق آبی در اسپانیا، ایتالیا و پرتغال و همچنین توقف برنامه ریزی نشده نیروگاه اتمی فرانسه در سال ۲۰۱۷ اشاره نمود. واردات ال ان جی اتحادیه اروپا در سال گذشته تقریباً ۱۳ درصد از سهم تجارت جهانی این محصول را در برداشت، که معادل واردات روزانه ۱۴۵ میلیون متر مکعب گاز به این کشورها می باشد. اگرچه این میزان واردات ال ان جی بسیار کمتر از معادل روزانه ۲۱۰ میلیون متر مکعب گاز است که اتحادیه اروپا در سال ۲۰۱۱ وارد می کرد. شایان ذکر است سیزده کشور عضو اتحادیه اروپا از جمله اسپانیا، فرانسه، ایتالیا، پرتغال و انگلیس از خریداران اصلی ال ان جی اروپا به شمار می آیند.

^۱ Coal-bed Methane